

ÚT HEIMURIN

10 ár aftaná jarðarferðs Josef Stalins

Avstaliniseringin hefur bert sagt ein part av sannleikanum um brotsgerðir Stalins

»HESI veseligu nullini royndu at gera flokkinn og Sovjetstálin til einkis... Við at lyfta teirra hendur móti kammerat Stálin, lyfti teir hendurnar móti øllum ti besta í mannaheiti. Stálin — okkara vón; Stálin — okkara longsl; Stálin — ljós mannaheitarinnar; Stálin — okkara vilji; Stálin — okkara sigur!»

ORÐINI eru NIKITA KRUSCHEVS og eru úr einari roðu, hann helt undir einari terror-rættargongd móti »trotskistum» í 1936. Fyri 10 árum síðan, 9. mars 1953, tá Khrushev stóð næstan aftur við kistuna hjá tyranninum, vildu neyvan nakar hava peikað á hann sum komandi valdsharra í Sovjetsamveldinum. Í dag er hann vorðin fremstur — bæði sum arvingi Stalins — og avnótkari Stalins.

Hann — Khrushev — er hin síðsti leiðandi stalinisturin — bókstavliga — í einum oddastarvi; men hann er samstundis tann, sum hefur avdúkað ein part av sannleikanum um Stálin og frígjørt Sovjetsamveldið fyri hesa reðulgu marruna. Hansara samfelagsbroytingar hava gjørt tilveruna í Sovjet meira menniskjansliga, og tí er Khrushev hin fyrsti av oddamonnunum sum í landsins túsind ára gomlu søgu, hefur fólksins ált.

Hetta er bara fyrri ein part rætt, tí broytingarnar vóru veruliga longu gjordar ella komnar væi ávegis, áðrenn Khrushev kom til valdið. Hann er tó hin fyrsti, ið hefur sagt frá teimum blóðugu tíðunum. Hansara avdúkingar á 20. og 22. flokkskongressunum vóru mest ætlaðar at fjala sannleikan um Khrushevs egna lut í reðslustýrinum og tess politiska týðningi fyri framtíðina.

TÁ TERRORBROTTH BREYTT YVIR SOVJET.

Hin mikli terrorurin tók seg upp, tá ið Sergej Kirov, flokkskrivarin í Leningrad og limur av politbureau, varð myrður hin 31. desember 1934. Mordarin Nikolajev var eisini kommunistur, sum hevði havt samband við Zinojevs andstöðudeild, sum var sera væl umtókt í Leningrad. Hetta færdi við sær, at Zinojev og Kamenjev (báðir í hægstu leiðslu kommunistaflokksins) vóru settir fastir í 1935, og áð eftir varð farið undir rættargongdina, ið sostatt kom at vera byrjanin til hina miklu útrúddingina í tretivunum. Ákeran ljóðaði uppá nógva annað enn sjálvi morðið, og teir ákærdi »viðingus sínar brotsgerðir, hvat allir »brotsmenn« — eisini teir óseku — áltíð gæda í kommunistalondum. Teir viðingur, at hava havt samband við útlendskar njónnarar, serliga njónnarar Hitlers, eins og teir høvdu lagt planir um at útrúdda flokksleiðsluna og endurleisa kapitalismuna.

Hesar skuldsetingarnar vóru fyrri myndir fyrri teimum stóru rættarmálunum í 1937, har »síðnaðargandakallarnir» Pjatakov og Rakok vóru teir høvuðsákærdi. Skuldsetingarnir komu nú eisini at umfata morðið á Maxim Gorki og áðrenn við hjálp frá nokrum lekn um, sum eisini vóru beindir av vegnum.

HÖVUÐSLEIÐSLA »REYÐA HERSINS» SKOTIN.

Sama ár var høvuðsleiðslan í »Reyða herinum» skotin aftaná

rættargongd, sum varð hildin í loyndum. Eitt ár seinri var hin triðja Moskva-rættargongd. Hesi ferð vóru høvuðsoffirini »flokksins kelbarne» Bucharin — og Rykov. Um somu tíð beindu teir fyrri Jagoda, stjórnum fyrri loyndarpolitunum, sum víðgekk at hava tikið lut í morðinum á Kirov.

Millum teir ákærdi í hesum villa rættarspæli, var øll flokksleiðslan hjá Lenín við 2 undantokum: Stálin og Trotsky, sum hevði verið í útlegd síðan 1929. Í alt vóru 96 av teimum 139, sum valdið vóru í høvuðsleiðslu flokksins í 1934, skotin. Eftir vóru menn sum Molotov, Vorosjilov, Mikoian og — Khrushev.

EINSAMALLUR EFTIR Á LIVI.

»Slíkar umstøður», segði Khrushev í 1956, »komu allar politbureaumir í eina ógvuliga torføra stöðu.» Fyri hann sjálfvan kann stöðan vera torfør, tí hann er hin einasti, ið er eftir á livi og framvegis við maktina.

Tað er ivaleyst tí, hann roynir at avdúka fortíðina — ikki soleiðis at fólk fara varhugan av, at hann kendi tey veruliga víður, skiftini, men eins og hetta er komið fram við søguligum kanningum: Tað er eingin, sum ívast í, at Khrushev eigur sín stóra lut í teimum blóðugu reðuleikinum, ið tá fóru fram.

Hvi Stálin fór undir hesi massadrápin av sínum nærmastu meðarbeiðarum veitst ikki til fulnar. Summir vilja halda, at hann fekk hugskotið frá Hitler, tá hestn beindi fyrri Rohm-monnum í 1934, og at hann brúkti hin 9 ára yngri og væl umtókt Kirov sum syndabukk til hina fyrstu drápsroyndina, tá hesin hevði sett seg í móti kollektiviseringini av landbúnaðinum.

Áðrenn beindi hann fyrri, tí teir á flokkskongressini í 1934 fingu fram eitt uppskot um, at flokkurin skuldi hava fyra aðalskrivara — Stálin, Kirov, Kaganovitj og Zidakov. Hetta tók Stálin sum eina hótta móti einræðisætlanum sín um.

KOLLEKTIVISERINGIN KOSTADI 5 MANNALIV.

Í byrjanin av tretivunum var valdsmei Stalins á vágskálini: sigur ella fall. Öðru megin vóru tað Trotskistarnir við Leon Trotsky á odda, sum úr Turkunum gav út bláð móti Stálin-veldinum, og hinu megin var tað hægri-andstöðan;

men hon mátti koma heimaftur, tá teir høvdu svarið Stalinstýrinum trygdarið. Hetta var Trotsky illur um og segði, at Stálin nú var í ferð við at samla sær deyðar sálir, tí hann ongar livandi átti, sum høvdu ált á honum. Á annan hátt vaks mótsøðan móti Stálin eisini. Kollektiviseringin av landbúnaðinum kostaði, sum Stálin sjálfur segði Churchill frá undir kríggnum, 5 miljónir mannaliv — sein stórri katastrofa enn seinri heimsbardagin. Hin fyrsta fimma ára ætlanin misgynadist. Andstöðan vaks sersíklaga millum ungdomin og tey intellektuella. Í hesi stöðu vendi Stálin sær frá sosialistisku kollektiviseringi til russisku imperialisma. Í 1931 segði hann í einum brennandi boðskapi, at hann var arvingi zarveldisins, ikki sovjat-revolutionerur, men stórrussisk nationalur. Og við hesi hugsjónar-kollektivisering komu nýggir flokkslimir fram, teirra millum Khrushev.

REYÐI HERURIN MISTI 90 PST. AV HERLEIÐARUNUM.

Fyrstu ferð Khrushev kom fram var á flokkskongressini í 1925, tá Stálin vann á Trotsky. Í 1932 gjordist hann 2. skrivari í flokksnevndini fyrri Moskvakíð. Í 1934 var hann limur av nevndini, ið skuldi fyrirleika jarðarferðina hjá Kirov; men hetta nevndi hann ikki eitt orð um, tá hann í 1961 setti fram uppskot um at seta niður nevnd at kanna hetta morð til botns. Saman við Bulgáin og Malenkov framdi hann kollektiviseringina á Moskvaleiðini. Hann kom soleiðis at hava stórri vald enn loyndarpolitstjórin Jevhov, sum nú verður lagdur undir at hava verið oddamaður í størstu massamordunum í Stalintíðini. Úrslitini vóru reðulig: 35.000 offiserar, helvtin av øllum offiserum í Sovjetherinum og harav 90 pst. av herleiðarunum, vóru skotin. Tá Khrushev í dag serliga dregur hesar hendingarnar fram og ikki ger so nógva burtur úr víðferðini, túndtals flokksleiðarar fingu, er tað tí, at herurin framvegis er ógvuliga væl umtóktur millum manna, meðan fólk flest allar dagar hava hildið ógvuliga lítið og ringt um flokksleiðsluna.

Tá, Khrushev sigur, at hann ikki minst harnar hesi massamordini, tí ein av hansara vinmonnum, herleiðarin Jakir, var millum teir, ið skotin vóru; men hann gloymir samstundis at siga, at hann undir útrúddingini skýrði hann »eitt útskot, sum víldi avreiða Rusland í hendurnar á fasismuni».

MANGIR VINNEN KHRUSCHEVS MISTU HÖVUÐ.

Meðan mangir av vinmonnum Khrushevs mistu hövðið, dugdi hann at halda sítt eina hefur burtur frá øllum vandum. Hann var millum teir fyrstu, sum kallaðu Stálin »mannaættarinnar tornhöggeni» í 1958 segði hann, at tað var ein brotsgerð at beina fyrri trotskistum: — Um Lenín hevði verið á livið, eri eg fullvisur í, at henda framferðin ikki víldi verið nýtt. Í 1937 hevði hann eina aðra uppfatan: — Trotskistar, segði

hann á einum stórfundi í Moskva, vóru ikki annað enn ein bandi av njónnarum og leigaðum mordarum sabotørar, agentar fyrri týska og japanska fasismu... tað stínkar av rotnum avfalli frá hesum sálarkryplaðu brotsmonnum...

BARA 3 AV 166 VÖRÐU EFTIR.

Allir teir, ið á ein ella annan hátt høvdu aðra uppfatan enn Stálin vóru rúddaðir av vegnum, meðan Khrushev stóðugt var á veg uppeftir rangstiganum. Á flokkskongressini í 1937 royndu nakrir at ganga í móti Stálin, men tá orðadrátturinn hevði vart í 11 dagar, beindu teir fyrri framsögumannin Postysjev, sum var limur av politbureau. Khrushev varð valdur í hansara stað. Tá fyrsti skrivarin í Ukraina varð fyrribeindur í 1938, var tað aftur Khrushev, ið kom í hansara stað.

Hetta kom at vera av avgerandi týðningi fyrri Khrushev. Bert eftir einum ári eydnaðist tað honum at síla rekordir Stalins: av 166 limum í høvuðsleiðsluni í ukrainska kommunistaflokkinum vóru bert 3 eftir.

»Hin miskunnarleysa udrúdding, ið av fíggingum fólksins, trotskistar, bucharinistar og hesum njónnandi útskotinum byrjaði ikki fyrr enn landshøvuðsleiðsla fólksins sendi hin ófrávilgila bolsjevikkin og stalinistin Khrushev Nikita S. Khrushev higar.» skrivaði høvuðsmálgagn ukrainska kommunistaflokksins. So væl hevði hann gjørt arbeiðið sítt, at tá ið heimsbardagin var av, sendi Stálin hann aftur til Ukraina at knasa frælsisrørsluna har og endurstovna kollektivbrúkin, sum tyskararnir høvdu tikið av.

»TEY MYRKU ÁRINI»

Heilt stöðufastur bolsjevikkur kann Khrushev ikki hava verið. Hann hevur sagt frá vissum tilburðum undir harðræði Stalins; men enn kendir heimurnir langt frá allan sannleikan, tí um víðurskiftini verða kannað til botns, kann tað ikki umbera seg, at luttøka Khrushevs í massamordum og øðrum reðuleikum, ið fóru fram á dagum Stalins, eisini verður avdúkað — og tað vil hann sjálfvandi ikki.

Um nú andstöðan móti Stálin var á rættari leið, hvat hon má hava verið sambært Khrushev egna frageiðingar, var tað náttúrligt, at mangir av andstöðumonnunum, ið vóru fyrribeindir, fingu uppreisn, men so er ikki; tó siga jugoslaviskar keldur, at teir loyniliga hava fingið uppreisn. Aftur hetta verður sett í samband við, at Khrushev framvegis vil fjala veru ligu víðurskiftini.

Allan sannleikan hefur heimurin enn ikki fingið at vita. Hitt síðsta og á mangan hátt versta tíðarskeið, ið, tey sokallaðu »myrku árin» frá 1948 til 1952, tá eitt heilt ættarlið av ungum intellektuellum jodum varð útrúdda, er ikki roknað uppi brotsgerðir Stalins, tí jodar eru framvegis syndabukkar Khrushevs.

MILJÓNIR DRIPIN ...

Khrushev fordómir Stálin fyrr hansara brotsgerðir móti flokkinum, men nevnið ikki brotsgerðirnar móti fólkinum. Tær stóru rættargongurnar vóru einans høvuðshendingar í teirri stóru útrúddingini, tá meira enn 2 miljónir menniskju vóru tikið av dagum umframt tey mongu, sum doyðu í arbeiðsleirum.

Keypa væl hagreiddan

feskan fisk

Tað er neyðugt, at fiskurin er væl bløðgaður

Pf. BACALAO

Pf. Saltsølan á Drelnesi

Fyrsta flokks fiskasalt á goymslu.

Útskið verður nátt sum dag.

Telf. Tvoroyri 24 og 111.

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantorið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað.

Bilstjórar verða amintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyrri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA